

IV.2.4. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK, KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK, VALAMINT KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Jelen dokumentáció (alátámasztó javaslat és környezeti értékelés) a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében részletezett „A környezeti értékelés általános tartalmi követelményei”, valamint a véleményezésben résztvevő hatóságok előzetes szakmai véleményeinek figyelembevételével, továbbá a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben részletezettek alapján készült.

Ladánybene készülő településrendezési eszközei (településszerkezeti és szabályozási terv, helyi építési szabályzat) teljes körű felülvizsgálatának és módosításának környezetvédelmi munkarésze az alábbi törvényekkel, rendeletekkel, megyei, kistérségi és települési tervekkel összhangban, azokhoz illeszkedve készül:

1995. évi LIII. tv. a környezet védelméről

1995. évi LVII. tv. a vízgazdálkodásról

2007. évi CXXIX. tv. a termőföld védelméről

1996. évi LIII. tv. a természet védelméről

2012. évi CLXXXV. tv. a hulladékról

2018. évi CXXXIX. tv. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Nemzeti Környezetvédelmi Program

Kiskunsági Nemzeti Park térsége Területrendezési terve

Bács-Kiskun Megye területrendezési terve

Országos Hulladékgazdálkodási Terv és Országos Megelőzési Program

Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási Terve

Ladánybene a Dél-Alföldi régió területén Bács-Kiskun megye É – i szélén a Kecskeméti járáson belül Felsőlajos, Lajosmizse, Kunbaracs, illetve Pest megyéből Tatárszentgyörgy és Táborfalva által határolt területen található.

Ladánybene közigazgatási területe $\sim 40,7 \text{ km}^2$. Lakosainak száma mintegy 1720 fő.

Jelenleg a településen üzemelő számottevő termelő, szolgáltató üzemek, telephelyek – a jelentősebb levegő- és zajterhelést és környezeti konfliktust^o okozó üzemek megjelölésével – a következők:*

A belterület ÉNy – i szélén az 5202. jelű közút mellett lévő gazdasági területen: °

temetővel és lakóterület bővítési területtel határos

- Üzemanyagtöltő állomás

A belterület ÉK – i részén a Rákóczi u. – Arany J. u. sarkán lévő gazdasági területen: °

lakóterülettel határos

- Baranyi Kft.

pékség és cukrászat*

zaj

A belterület szélétől ÉNy – ra mintegy 900 m-re az 5202. jelű közút mellett lévő gazdasági területen:

- Lovas turisztikai telep

A belterület szélétől É – ra mintegy 100 m-re lévő gazdasági területen:

- KERESZTES Kft.

faipari telephely, faszárító telep és asztalos üzem
(fűrészáru szárítás, bútor és parketta gyártás)*

szilárd, szerves oldószerek,
időnként bűz

A belterület szélétől DK – re mintegy 500-600 m-re az 5202 jelű közút mellett lévő gazdasági területeken:

- Gledícia Kft. *a közút ÉK – i oldalán*
erdőgazdálkodó, fakereskedő vállalkozás telephelye
fafeldolgozó üzem
(fűrészáru gyártás)* szilárd
- Zafir Építő Kft. *a közút DNy – i oldalán*
útépítő vállalkozás telephelye
alapanyag depóniákkal* szilárd

A belterület szélétől DNy – ra mintegy 450 m-re az 5212 jelű közút mellett lévő majorban (gazdasági területen):

- Központi telep
állattartó telep (szarvasmarha), iroda, raktárak, géptároló,
gépműhely, terménytároló, üzemi töltőállomás
(jelenleg csekély kihasználtsággal üzemel)

Ezek mellett a belterületi lakóterületen üzemelnek: autószerelő műhely, illetve 1-1 db kisebb kereskedelmi, vendéglátó létesítmény.

A külterületen: tanyákhoz kapcsolódva növénytermesztő fóliaházak, illetve kisebb állattartó telepek üzemelnek általában kisebb állatlétszámmal.

Kissé kedvezőtlen az a tény, hogy a gazdasági területekre rátelepültek több helyen a lakóterületek, illetve bizonyos utak egyik oldalán gazdasági terület, másik oldalán lakóterület található mindenféle védő zóldsávok megléte nélkül, valamint a gazdasági területek között, illetve a szélirány szempontjából „mögött” is találhatóak nem elhanyagolható kiterjedésű lakóterületek.

Egyes esetekben ezen létesítmények jelentős üzemi és közlekedési eredetű zajkibocsátással és légszennyezéssel (pékség és cukrászat, faipari telephelyek) terhelik lakókörnyezetüket.

A településen található egyéb termelő, szolgáltató tevékenységek telephelyein sem jelentősebb pontforrás, sem pedig jelentősebb helyhez kötött diffúz légszennyező forrás nincs és várhatóan nem is létesül az alábbiak szerint.

Jelentősebb állattartó telepek Ladánybene közigazgatási területén nem találhatóak. Ismereteink szerint a majorokban, illetve a tanyákhoz kapcsolódóan üzemelő állattartó telepek mindegyik esetben almos, illetve rideg tartási technológiával üzemelnek.

LEVEGŐVÉDELEM

Megalapozó vizsgálat:

Ladánybene település közigazgatási területén a **levegőterheltségi szint** – 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. mellékletében meghatározott – **egészségügyi határértékei** az irányadók az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott területek kivételével, ahol ezen rendelet 4. mellékletében

szereplő az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szinteket kell alkalmazni.

A település közigazgatási területét érintő ex-lege védett szikes tavak és kunhalom, valamint természeti területek és helyi védett területek, továbbá az országos ökológiai hálózat övezetébe tartozó mag- és folyosó területek – a természet- és tájvédelmi munkarészben részletezettek szerint –, melyek esetében releváns lehet az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szint.

A térségben az uralkodó szélirány Ny-ÉNy – i.

Immissziós helyzetkép:

A település – levegőjének minőségét tekintve – a térség egyik legkevésbé szennyezett, legkevésbé terhelte levegőjű részéhez tartozik – az *Országos Immissziómérő Hálózat* korábbi adatai szerint –, azaz az alap légszennyezettség nem számottevő.

(A település a Környezetvédelmi Értesítő 2001. március 30-án megjelent az évi 3. számában található „A KAC 2001. évi pályázati felhívásai” című anyag 1. mellékletében foglaltak szerint sem a „szennyezett”, sem a „mérsékelt szennyezett levegőminőségű települések” között nincs felsorolva.)

Ezen túlmenően a *légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről* szóló többször módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete szerint Ladánybene közigazgatási területe olyan levegőterheltségi zónába esik, ahol a szén-monoxid, kén-dioxid, nitrogén-oxidok és a benzol légszennyező anyagok tekintetében a levegőterheltségi szint nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt, a szilárd légszennyező anyagok (PM₁₀) esetében pedig a levegőterheltségi szint a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van, míg a szilárd légszennyező anyagok (PM₁₀) arzén, kadmium, nikkel és ólom tartalma tekintetében a levegőterheltségi szint nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt, a policiklikus aromás szénhidrogének (benz(a)pirén) esetében pedig a levegőterheltségi szint a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

Szennyező anyag	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol
Zóna kategóriák	F	F	F	E	F
Koncentráció (µg/m ³)	50	40 - 60	3000	40	5

Szennyező anyag	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)- pirén (BaP)
Zóna kategóriák	O-I	F	F	F	F	D
Koncentráció (µg/m ³)	*	0,01	0,005	0,025	0,3	0,00012

Ez köszönhető a település és környéke adottságainak: kevés és jelentős levegőterhelést nem okozó ipari üzem, nem jelentős közúti közlekedés, viszonylag kevés parlagon hagyott mezőgazdasági terület, azonban egyes helyeken deflációra érzékeny talajminőséggel.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak jelenleg a településen és környezetében nem találhatóak mérőhelyei, a szmoghelyzet kialakulásával pedig nem kell számolni, így füstköd-riadó terv kidolgozására sincs szükség.

A településen a légszennyező anyagok koncentrációi a 80-s évektől napjainkig csökkenő tendenciát mutatnak a kén-dioxidra és a nitrogén-oxidokra vonatkoztatva.

Ez jórészt a vezetékes gázhálózat kiépülésének és a visszaszoruló, illetve átalakuló ipari termelésnek az eredménye. (A település és közvetlen környezetének adottságai kedvezőek.)

A kémiai légszennyező komponensek tekintetében a település levegője tisztának mondható.

A szilárd légszennyező komponensek (ülepedő- és szálló por beleértve a növényi polleneket is) aránya időnként számottevő, a növényi pollen esetében pedig a térségben a helyenként burkolatlan útfelületeknek és a nem megfelelően karbantartott zöldfelületeknek, az egyes helyeken elhanyagolt, parlagon hagyott mezőgazdasági területeknek, valamint a csökkenő mennyiségű és kedvezőtlen eloszlású csapadéknak köszönhetően. A zöldterületeken törekedni kell az allergiát okozó pollenű növények visszaszorítására.

Az állattartó telepek környezetében a *bűzterhelés* időnként nem elhanyagolható.

Mindezen adottságokat együttevén várhatóan tarthatók és tartandók is a fenti rendelet előírásai szerinti immissziós határértékek.

Levegőminőségi követelmények

(4/2011. (I. 14.) VM rendeletet)

Légszennyező anyag	Levegőterheltségi szint egészségügyi határértékei ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)			Veszélyességi fokozat
	órás	24 órás	éves	
Szén-monoxid	10.000	5.000*	3.000	II.
Nitrogén-dioxid	100	85	40	II.
Szálló por (PM10)	-	50	40	III.
Kén-dioxid	250	125	50	III.
Ózon	-	120*	-	I.
Benzol	-	-	5	I.

* napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma

Emissziós helyzetkép:

A község légterébe kerülő légszennyező anyagok döntően *a fűtésből és a közlekedésből* erednek.

A fűtési és üzemi eredetű kibocsátások jellemzően 10 m alatt, néhány esetben pedig 10-20 m közötti magasságban történnek, így e terület nem játszik számottevő szerepet a nagy távolságba eljutó légszennyezés kialakításában. A település átszellőzöttsége megfelelőnek mondható. A közlekedésből adódó levegőterhelés mértéke nem elhanyagolható, a helyi és az átmenő forgalom is megnövekedett az utóbbi években. A fűtési módok megoszlása a településen kedvező képet mutat: a belterületen gyakorlatilag teljesen kiépített a gázhálózat és a gázzal fűtő lakások aránya is magas, azonban nem elhanyagolható a vegyes tüzelésű kazánokban fával és egyéb szilárd tüzelőanyagokkal fűtő lakások aránya sem a külterületen és a belterület egyes részein.

Kellemetlen szagok a kisebb állattartó telepek környezetében jelentenek időszakonként problémát.

Az *allergiára hajlamos* személyek számára gondot jelenthet a parlagon fekvő, illetve gondoatlan, gyomos, bolygatott külterületek nem elhanyagolható kiterjedése. A község belterületére ez nem jellemző. Száraz időszakokban *jelentős porszennyezés* forrása lehet a néhány keskeny burkolatú és burkolatlan település széli út a község belterületén és annak közelében. Emellett mezőgazdasági munkák idején okozhat problémát a mezőgazdasági földterületekről származó porszennyezés.

Légszennyező anyag kibocsátás szempontjából jelentős ipari üzemek, illetve termelő, vagy szolgáltató tevékenységet végző létesítmények Ladánybene közigazgatási területén belül – néhány kivételtől eltekintve – nem találhatóak. Ezen, illetve az egyéb kisebb levegőterhelést

okozó üzemek, telephelyek a település belterületének az ÉK – i részén lakóterületek mellett, illetve a külterületein a lakóterületek közelében, valamint távolabb lévő gazdasági területeken üzemelnek döntően.

A település gazdasági területei – az uralkodó szélirány szempontjából (néhány kivétellel) általában kedvező elhelyezkedéssel – a központi belterületi lakóterületek mellett és közelében, attól É – ra, valamint ÉNy – ra, DNy – ra és DK – re találhatóak a belterülettől kicsit távolabb.

Jelenleg a gazdasági területeken üzemelő jelentősebb levegőterhelést okozó üzemek, tevékenységek a következők:

Faipari, fafeldolgozó üzemek, útépítő vállalkozás telephelye.

A településen található egyéb termelő, szolgáltató tevékenységek telephelyein sem jelentősebb pontforrás, sem pedig jelentősebb helyhez kötött diffúz légszennyező forrás nincs és várhatóan nem is létesül az alábbiak szerint.

A meglévő és kialakítandó gazdasági területeken belül kereskedelmi, szolgáltató területek a belterületen (a belterület ÉNy – i és ÉK – i szélén és közelében), valamint a belterülettől É – ra és DK – re a meglévő gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató) területeken találhatóak, melyek egy része jelenleg is beépítetlen, valamint a meglévő területekhez kapcsolódva kerülnek bővítésre – a lakóterületek felőli területek esetében – lehetőség szerint ültetési kötelezettséggel.

A meglévő és tervezett iparterületek a település – fentebb nem említett – gazdasági területein, majorjaiban találhatóak, ilyen üzemek, tevékenységek a későbbiekben is ezen területeken alakíthatóak ki – a lakóterületek felőli területek esetében – lehetőség szerint ültetési kötelezettséggel.

Ezen iparterületek a belterületen (területigényes közműellátó létesítményeket), illetve a belterületi lakóterületektől viszonylag távol találhatóak, ahol lehetőség van rá zöldterületek védelmében.

A fentieket összefoglalva megállapítható, hogy a külterületi állattartó telepek üzemelésével járó bűzterhelés a belterületi lakóterületeken gyakorlatilag nem érzékelhető és – a vonatkozó állattartási előírások szigorú betartása mellett – várhatóan a majorok közelében is tovább enyhül. Ezt segíti az a tény is, hogy a belterületi háztáji állattartás sem számottevő (ló, kecske, szarvasmarha, valamint baromfik).

A település a haszonállatokra vonatkozó **helyi állattartási rendelettel** rendelkezett (15/2004. (XII. 01.) KT. számú rendelet *az állattartás szabályairól*), mely visszavonásra került, ugyanis az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 6. § (6) bekezdése értelmében 2012. október 01. óta mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható.

Ladánybene közigazgatási területén üzemelő tevékenységek esetében a korábbi jogszabály (21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet) szerinti védelmi övezet nem került kijelölésre ismereteink szerint. Az új, bűz kibocsátással járó környezeti hatásvizsgálat köteles, vagy egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek, illetve létesítmények esetében a bűzterhelőnek **védelmi övezetet** kell kialakítania a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. és 29. §-a szerint.

A védelmi övezet határa autópálya, autóút vonalforrás létesítése esetén a közlekedési létesítmény tengelyétől számított 50 m, az egy- és kétszámjegyű országos közút, valamint vasút vonalforrás létesítése esetén a közlekedési létesítmény tengelyétől számított 25 m.

Amennyiben ilyen létesítmény kerül kialakításra, akkor az alábbiakat kell figyelembe venni: A 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. § (6) bekezdése szerint: „A védelmi övezetet úgy kell kijelölni, hogy abban nem lehet lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület, kivéve a telepítésre kerülő, illetve a már működő légszennyező források működésével összefüggő építményt.”

Az avar és növényi hulladék nyílttéri égetésének helyi szabályairól szóló 11/2015. (V. 20.) Kt. számú rendelet előírásait figyelembe kell venni az avar és kerti hulladék nyílttéri égetésének vonatkozásában, esetleg módosítani a hatályos előírásoknak megfelelően. Ezen túlmenően javasoljuk a jogszabályt kiegészíteni a tarló, legelő, nád és növényi hulladék égetésére (ártalmatlanítására) vonatkozó szabályokkal a hatályos előírásoknak megfelelően.

Ezen túlmenően javasoljuk a jogszabályt kiegészíteni a háztartási fűtési tevékenységgel okozott légszennyezés, valamint a porképződés megelőzésére és a bűzös anyagok kezelésére vonatkozó szabályokkal a hatályos előírásoknak megfelelően.

2021. január 1-től tilos az ország teljes területén egész évben a nyílt téri avar és kerti hulladék égetése a környezet védelméről szóló törvény ekkortól hatályos módosítása kapcsán.

Vonatkozó előírások:

A telepítendő üzemeknek és technológiáknak légszennyező anyag kibocsátás szempontjából meg kell felelniük a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, valamint a végrehajtására kiadott egyes rendeletek (4/2011. (I. 14.) VM rendelet, 26/2014. (III. 25.) VM rendelet, stb.) előírásainak.

A település egyes kommunális létesítményeinek bűz és egyéb légszennyező anyag kibocsátása nem számottevő.

A településnek **szilárd hulladéklerakó telepe** nincs és – egy a 90-s évek elején bezárt és erdősített szilárd hulladéklerakó kivételével – korábban sem volt, így ehhez kapcsolódóan levegőterheléssel nem kell számolni.

A településnek **kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan levegőterheléssel nem kell számolni.

A településnek **állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladéktemetője, stb.)** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan levegőterheléssel nem kell számolni.

A közúti és vasúti forgalomból adódó levegőterhelés kérdéseit a zajterhelés kérdéseivel együtt a zaj- és rezgésvédelmi tervfejezet tárgyalja.

A települési környezet levegőminőségét a gépjárműforgalom (ezen belül is a nehéz járművek arányának) növekedése kedvezőtlenül, míg a gázfűtés terjedése kedvezően befolyásolja. A belterület széli ingatlanok egy részének, valamint a külterületi tanyák, majorok, illetve egyéb gazdasági területek gazdasági épületeinek fűtése esetenként hagyományos tüzelőanyagokkal (vegyes tüzelésű kazánokban fa, illetve egyéb szilárd tüzelőanyag) történik. Javasoljuk ezen területeken is a vezetékes gázfűtést, vagy a biomasszában kívüli megújuló energiát hasznosító technológiákkal (pl. hőszivattyú) történő fűtési megoldások alkalmazásának szorgalmazását.

A belterületi porszennyezés csökkentését a telkeken és közterületeken növénytelepítéssel, illetve az utak burkolásával lehet elérni. A gazdasági területeken belül és a mezőgazdasági területek dűlőútjai mellé védőfásítás javasolt.

A növényi pollen szennyezés a gyomnövények (elsősorban a parlagfű) megfelelő irtásával és a zöldterületek karbantartásával szorítható vissza.

A terület felhasználásban tervezett változtatások levegővédelmi szempontból általában kedvezőek. Jelentős légszennyezőanyag kibocsátással járó tevékenység a településen a továbbiakban sem várható.

A levegő minőségében hosszabb távon javulást eredményezhet még a jelen terv keretein kívül eső, tőle függetlenül megvalósuló fejlesztések (pld. az újabb hőtermelő berendezések hatásfokának és kibocsátási értékeinek javulása, a motorhajtó anyagok minőségének javítása, a gépjármű motorok káros anyag kibocsátásának csökkenése).

A település levegőminőségének romlásával hosszabb távon sem kell számolni, hiszen a környezetre jelentős hatást gyakoroló jelentős levegőterhelő ipari létesítmények/technológiák tömeges üzembe helyezése nem várható.

Alátámasztó javaslat:

A tervezett, illetve az övezeti előírások által megengedett beépítések, létesítmények és tevékenységek várható légszennyező hatása:

Az övezeti előírások által megengedett tervezett létesítmények, tevékenységek várható légszennyező hatása nem lesz számottevő a megengedett funkciójukból, valamint az övezetek méretéből adódóan.

- A belterületől É – ra és DK – re lévő Gksz övezetek kerülnek bővítésre.

A belterület közeli gazdasági területek esetében a viszonylag kedvezőtlen adottságok, azaz a lakóterületek közelsége miatt ezen területeken a szabadban végzett számottevő levegőterhelést és bűzt okozó tevékenység megtiltásával és kötelezően alkalmazandó tüzelőanyagok (gáz) előírásával kívánjuk a levegőminőség romlását megakadályozni. Valamint, ahol lehetőség van rá, ott védő zöldsávok, védő fasorok kialakítása tervezett ezen meglévő és új gazdasági területek és a meglévő és tervezett lakóterületek között, mely további kedvező puffert biztosít.

Helyhez kötött diffúz légszennyező forrásokkal dolgozó technológiák nem települhetnek a kereskedelmi, szolgáltató területekre.

- A Gksz területen kívüli külterületi gazdasági területek, a belterületől ÉNy – ra és DNy – ra, továbbá a közműellátó területigényes építmények (vízmű, gázfogadó állomás, önálló telekkel rendelkező mobil távközlő erősítő állomás, tervezett szennyvíztisztító telep) kerülnek iparterületi besorolásba.

Ipari terület bővülést – a fentiekén túl – a terv nem tartalmaz a meglévő iparterületek jelentős kihasználatlan területi tartalékai miatt.

Az uralkodó szélirány és a távolságok, valamint a majorok, állattartó telepek területe és az állatlétszámok szempontjából ezen majorok elhelyezkedése általában kedvező.

Kedvező továbbá az a tény, hogy ezen gazdasági területek általában jó átszellőzésű területeken találhatóak, valamint ezen területeken belül a védendő létesítmények irányában fasorok, illetve a lakóterülettel szomszédos és közeli kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági területek és majorok esetében – ahol lehetőség van rá – a lakóterület felőli oldalon 10-30 m széles véderdősáv telepítését, vagy ilyen szélességben ültetési kötelezettséget kívánunk előírni, melyek némi puffert biztosítanak a levegőterhelés szempontjából, valamint hogy az állattartó telepek környezetében a település külterületén csekély számú tanya található, melyek építésének a lehetősége ezen területeken a későbbiekben is nem, vagy csak korlátozottan megengedett.

- A tervezett létesítmények összes célforgalma nem haladhatja meg a célforgalmat biztosító út jelenlegi forgalmát 20 % - nál nagyobb mértékben, így gyakorlatilag többlet levegőterhelést sem eredményez. (Ezen megállapítás minden a gazdasági területeken üzemelő létesítményre és a különleges területek üzemelésére is vonatkozik.)

- A lakóterületek közelében és az uralkodó szélirányban elhelyezkedő gazdasági területeken a szabadban végzett számottevő levegőterhelést és bűzt okozó tevékenység megtiltásával és kötelezően alkalmazandó tüzelőanyagok (gáz), biomasszán kívüli megújuló energia előírásával kívánjuk a levegőminőség romlását megakadályozni.

- A jelentősebb létszámú állattartó telepek működését a belterülettől távol lévő DNy – i majorban szorgalmazzuk a kiépített létesítmények okán, valamint a belterületi lakóterülettől mért jelentős távolság és az uralkodó szélirány szempontjából kedvező elhelyezkedés miatt.
Az üzemi veszélyes-, termelési- és a kommunális hulladékok tárolását, a légszennyezést kizáró módon kell biztosítani minden telephelyen és ingatlanon.

További szempontok:

- Szorgalmazzuk a fentiek felül továbbá, hogy – Ladánybene közigazgatási területén üzemelő, illetve a későbbiekben ide települő tevékenységek az **elérhető legjobb technikát** alkalmazzák üzemelésük során.
- A település területén az új, bűz kibocsátással járó környezeti hatásvizsgálat köteles, vagy egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek, illetve létesítmények légszennyező forrásai körül kialakítandó **védelmi övezetet** minden esetben az érintett tevékenység telekhatárán belül kell biztosítani –, azaz védelmi övezetet a továbbiakban az ipari gazdasági és a különleges mezőgazdasági üzemi területek köré nem tervezünk kijelölni.

A község közigazgatási területéről származó – a szomszédos településeket terhelő – levegőterhelés várhatóan a későbbiekben is elhanyagolható lesz.

A község közigazgatási területén mérhető – a területre kívülről érkező levegőterhelésből adódó – alap légszennyezettség – a talajminőség miatti deflációt kivéve nem számottevő, ugyanis az uralkodó szélirányban – a hatásterületen belüli távolságban – számottevő levegőterhelést okozó ipari, gazdasági üzemek, mezőgazdasági létesítmények és tevékenységek nincsenek.

A település – levegőjének minőségét tekintve – a térség egyik kevésbé szennyezett, kevésbé terhelt levegőjű részéhez tartozik, a területre kívülről érkező, valamint a területen bizonyos időszakokban képződő por miatt azonban ezen komponens esetében gyakran számottevően terhelt, azonban a várható, megengedett beépítések szempontjából kevésbé érzékeny, továbbá várhatóan (a fenti feltételeknek megfelelően) a tervezett, megengedett területhasználatok és a beépítésekhez kapcsolódó technológiák üzemelése nem terheli számottevően.

A fentiek szerint tehát a közigazgatási területen jelen módosítás keretében tervezett, illetve a szabályozási előírások feltételeinek megfelelő megengedett beépítések és területhasználatok várhatóan nem gyakorolnak jelentős hatást a levegőre, mint környezeti elemre, illetve a klímára.

ZAJ- ÉS REZGÉSVÉDELEM

Megalapozó vizsgálat:

A község lakóinak nyugalma leginkább zavaró környezeti hatás a monoton zajterhelés, vagy impulzusszerűen jelentkező erős zajhatás.

A kibocsátó tevékenységek szerint a zajforrások az alábbiak: ipari, üzemi tevékenység, közlekedés (közúti, vasúti, légi), szabadidős tevékenységek (vendéglátás, szórakoztatás). A negyedik kategória pedig az építési kivitelezési tevékenységből származó zajterhelés.

Ezen különböző létesítményektől és tevékenységektől származó zaj védendő területeken érvényes terhelési határértékeit a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontú területi funkciók:

A település lakóterületeit, valamint a különleges területek közül az oktatási létesítmények területét, a temetőt és a zöldterületeket zaj- és rezgésvédelmi szempontból **„Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias beépítésű), valamint a különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők és a zöldterületek”** területi funkcióba szükséges sorolni.

A település településközponti és intézményi vegyes területeit zaj- és rezgésvédelmi szempontból **„Vegyes terület”** területi funkcióba szükséges sorolni.

A kereskedelmi, szolgáltató gazdasági, az ipari gazdasági és az általános gazdasági területek –, azaz a bel- és külterületi gazdasági területek és majorok – zaj- és rezgésvédelmi szempontból **„Gazdasági terület”** területi funkcióba sorolandók.

Ezen besorolást a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet vonatkozó előírásai indokolják. A fentiek szerint a vizsgált területen 3 különböző zajterhelési határértékkel szabályozott területi funkció különíthető el, melyekhez kapcsolódó zajterhelési határértékeket az alábbi táblázatok tartalmazzák:

1. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelethez

**Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei
a zajtól védendő területeken**

Sor- szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre* (dB)	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Megjegyzés:

* Értelmezése az MSZ 18150–1 szabvány és az MSZ 15037 szabvány szerint.

A rendelet 1. sz. mellékletében adott határértékek vonatkoznak a szolgáltató tevékenységet ellátó létesítményektől, azok szabadban, vagy zárt térben működtetett hangosító berendezéseitől, vagy bármely más hangforrásától származó zajterhelésekre is.

2. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelethez

**Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei
a zajtól védendő területeken**

Sor- szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre* (dB)					
		ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temetők, a zöldterület	65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület	70	55	70	55	65	50

Megjegyzés:

* Értelmezése az MSZ 18150–1 szabvány szerint.

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Sor-szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az $L_{Aeq,10}$ megítélési szintre* (dB)					
		kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől** származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelytől*** származó zajra	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
1.	Üdülőtérlet, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Megjegyzés:

* Értelmezése a stratégiai zajterképek és intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet 3. számú melléklet 1.1. pontja és 5. számú melléklet 1.1. pontja szerint.

** Olyan repülőterek, vagy nem nyilvános fel- és leszállóhelyek, ahol 5,7 tonna maximális felszálló tömegnél kisebb, légszavaras repülőgépek, illetve 2,73 tonna maximális felszálló tömegnél kisebb helikopterek közlekednek.

*** Olyan repülőterek, vagy nem nyilvános fel- és leszállóhelyek, ahol 5,7 tonna maximális felszálló tömegű vagy annál nagyobb, légszavaras repülőgépek, 2,73 tonna maximális felszálló tömegű vagy annál nagyobb helikopterek, valamint sugárhajtású légijárművek közlekednek.

Megjegyezzük, hogy a már meglévő, üzemelő zaj- és rezgésbocsátással járó tevékenységek, vállalkozások környezetében majdani beépítésre kerülő területek kijelölésénél, elhelyezésénél ugyancsak a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendeletben előírt zajterhelési határértékek teljesülését kell figyelembe venni.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontú övezetek, területek:

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet szerinti – a rendeltetése miatt fokozott védelmet igénylő létesítmény (egészségügyi, oktatási, művelődési, stb.) körül kialakítható – **csendes övezetek**, valamint **zajvédelmi szempontból fokozottan védett területek** –, azaz a zajvédelmi zónáknál megadott zajterhelési határértékeknél szigorúbb határértékekkel védett területek – Ladánybene közigazgatási területén nem találhatóak, illetve kialakítását a terv sem javasolja az önkormányzat szándékaival összhangban, ugyanis az egyéb zajterhelési határértékek is elegendően szigorúak és betartásuk jelenleg is egyes helyeken nehézséget okoz.

A közigazgatási területen olyan közüzemi létesítmény, ahol a zajsztint nem csökkenthető határértékre, azaz **fokozottan zajos terület** nem található, illetve a környezetvédelmi hatóság illet nem jelölt ki, illetve folyamatban lévő kijelölésről sincs tudomásunk.

A zajforrások és a zajterhelés vizsgálata:

Üzemi zaj:

A belterületi lakóterületekbe ékelődve, valamint a lakóterületek melletti és közeli gazdasági területeken található egyes üzemek (pékség és cukrászat, faipari telephelyek) tevékenységük során

számottevő zajkibocsátással járnak, azonban határérték feletti zajkibocsátással üzemelésük során valószínűsíthetően nem kell számolni.

A meglévő és kialakítandó gazdasági területeken belül kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági területek kerülnek kialakításra.

A kereskedelmi, szolgáltató és az ipari gazdasági területek esetében, ahol lehetőség van rá, a belterületi lakóterületek felé 10-30 m széles – esetleg ültetési kötelezettséggel biztosítandó – védő zöldsáv, véderdősáv védelmében létesülhetnek, üzemelhetnek, illetve bővíthetnek, azonban javaslatunk szerint a rendeletek előírásainak megfelelő „zajosabb” tevékenységek az ipari gazdasági területek lakóterületektől távolabb eső területeire települhetnek.

A gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató és ipari) területek több helyütt meglévő lakóterületi és egyes különleges területi funkcióval (belterületi lakóépület, zöldterületek) közvetlenül határosak.

A különleges területeken üzemi zajforrások nincsenek és nem is létesülnek.

Az állattartó telepeket tartalmazó major területek üzemelése nem jár jelentős üzemi zajkibocsátással.

A fasorok, valamint a véderdősávok hangcsillapító hatása, továbbá az övezeti besorolások biztosítják a gazdasági területekről származó zaj – a lakó- és egyes különleges területekre előírt zajterhelési határértékekre történő csillapítását.

A lakóterületekbe ékelődött – gazdasági területekbe nem sorolt – kisebb termelő, kereskedelmi, szolgáltató tevékenységeket zajvédelmi szempontból a lakóterületi funkcióba soroljuk. (Ezen létesítményeknek a lakóterületre előírt zaj- és rezgésterhelési határértékeket kell biztosítaniuk üzemelésük során.)

A vegyes, illetve a lakó- és egyéb különleges területi funkció között 5 dB a zajhatárérték különbség. Ezen területek esetében az üzemi és szabadidős létesítményekben folytatott tevékenységekből származó zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépése nem várható, ugyanis a lakóterületekkel szomszédos településközpont és intézményi vegyes területen lévő létesítményekben zajos tevékenységek nincsenek és nem is létesülhetnek.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a magasabb zajterhelési határértékkel rendelkező övezetekből származó zajterhelés, a szomszédos alacsonyabb zajterhelési határértékkel rendelkező területeken lévő védendő létesítményekre vonatkozó ezen alacsonyabb zajterhelési határértékeket sem haladhatja meg, mely miatt tettük a fentebbi javaslatokat az egymással közvetlenül határos különböző zajterhelési határértékkel rendelkező övezetek esetében.

Szabadidős tevékenységtől származó zaj:

A község területén néhány szabadidős jellegű (kulturális, szórakoztató, vendéglátó és sport) zajforrás üzemel, amelyek általában szezonálisan, vagy állandó jelleggel működő vendéglátó egységeket jelentenek.

A kulturális, szórakoztató, vendéglátó, sport-, reklámcélú, közösségi, továbbá minden hangosítást igénylő rendezvénytől – a közterületi rendezvény kivételével – és egyéb helyhez kötött külső zajforrástól származó szabadidős zaj terhelési határértékei a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú mellékletében foglalt: az üzemi és szabadidős létesítményekben folytatott tevékenységektől származó zaj terhelési határértékeinek felelnek meg. Ezen túlmenően azonban tárgyi tevékenységek megengedett üzemeltetési helyére, idejére, stb. vonatkozóan az önkormányzat helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályokat állapíthat meg (önkormányzati rendelet formájában) jelenleg a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendeletben kapott felhatalmazás alapján. (Az Önkormányzat jelenleg erre vonatkozóan nem rendelkezik helyi szabályokkal.)

Ehhez kapcsolódó probléma Ladánybene közigazgatási területén – a településközpontban található BeneLux Beach vendégházban időszakonként rendezett nagyobb rendezvények kivételével – jelenleg nincsen és a későbbiekben sem várható – adatszolgáltatás szerint.

Közlekedéstől származó zaj- és levegőterhelés:

Közúti közlekedési zaj- és levegőterhelés:

A környezeti zaj- és légszennyező források közül a közúti közlekedés az, amely a legnagyobb mértékben és a legnagyobb területet terhel zajjal és légszennyező anyagokkal. Ez elsősorban a jelentős átmenő forgalmú utakra vonatkozik.

A közúti forgalomból adódó levegő- és zajterhelés a település térségében nem jelentős, azonban a forgalom növekedésével egyre növekvő mértékű.

Az 5202 jelű közút az igazgatási területet ÉNy – ról DK – i irányban szeli át és a belterület DNy – i részén vezet keresztül, mely általában közepes közterületi szélességű területeken halad keresztül és az uralkodó szélirány ezen légszennyező anyagokat a lakóterületek egy jelentős része felé továbbítja a belterületen ezzel érzékelhető levegőterhelést okozva. Az út belterületi szakaszainak becsült távlati forgalmából számított zajterhelés átlagos becsült értéke a belterületi lakóterületen $L_{AM}(7,5) = 63/56$ dBA (nappal/éjjel).

A közút ezen szakaszai mellett meglévő lakó-, vegyes-, különleges- és kereskedelmi, szolgáltató területek találhatóak az általában közepes szabályozási szélesség mellett 0 – 5,0 m-s előkerttel épített épületekkel, míg külterületen erdő-, mezőgazdasági és kereskedelmi szolgáltató gazdasági területek találhatóak közepes beépítéssel.

Az út ezen szakaszainak a forgalmából adódóan időnként és helyenként elhanyagolható mértékű (nappal 0-1 dBA, míg éjjel 1-2 dBA) zajhatárérték túllépés adódik. A zajcsökkentés passzív zajvédelmi intézkedésekkel érhető el (sebességkorlátozás, a közút felőli védendő helyiségek nyílászáróinak zajvédő üvegezése, akusztikai szempontból un. „csendes” aszfalt burkolat az út belterületi szakaszain, stb.)

Az 5212 jelű közút a belterület DNy – i, középső részén ágazik ki az 5202 jelű közútból és vezet DNy – i irányba a belterület kis részét érintve, melynek forgalma nem számottevő, belterületi szakaszán általában közepes közterületi szélességű, jó átszellőzésű szakaszokon halad, így jelentős zajterhelést, ezáltal zajhatárérték túllépést nem okoz jelenleg és várhatóan a későbbiekben sem az ezen az úton haladó forgalom. A levegőterhelés sem jelentős, hatásai a belterületi lakóterületek kis részén érzékelhetőek.

A közút ezen belterületi szakaszai mellett lakó-, vegyes- és különleges területek találhatóak az általában közepes szabályozási szélesség mellett 0 – 5,0 m-s előkerttel épített épületekkel, míg külterületen erdő- és mezőgazdasági területek húzódnak ritka beépítéssel.

Egyéb közút jelenleg nem érinti a település közigazgatási területét.

A település közigazgatási területén található *önkormányzati utak, illetve magántulajdonú utak* forgalma jelenleg és a későbbiekben sem lesz jelentős, így a zajhatárértékek minden esetben teljesülnek a távlati forgalom esetén is és jelentős levegőterhelést sem okoz az utakon haladó forgalom.

A Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint az önkormányzat szándékaival összhangban *burkolattal kerül kiépítésre a Ladánybenét Felsőlajossal összekötő út a meglévő földutak nyomvonalán.* A Rákóczi u. folytatásaként kiépülő jelenleg igen csekély forgalmú út külterületen jó átszellőzésű mező- és erdőgazdasági területek között halad, így a távlati (jelentősebb) forgalmat

is figyelembe véve számottevő zaj- és levegőterhelés növekedéssel, ezáltal zajhatárérték túllépéssel nem kell számolni az úthoz közeli lakóépületek esetében az ezen nyomvonalon haladó forgalom és a jó átszellőzés miatt.

A fentiekből következően ezen út távlati forgalmából a lakóterületek környezetében zajhatárérték túllépés nem várható és a közlekedési forgalomból adódó levegőterhelés sem lesz érzékelhető.

A közigazgatási területet érintő négy számjegyű közutak mentén a zajvédelmi funkciójuk mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsávok, fasorok kialakítása és fenntartása.

Egyéb utakra nem áll rendelkezésre forgalomszámlálási adat, de a forgalmuk olyan csekély, hogy határérték túllépés a fejlesztésekből adódó távlati forgalmukat figyelembe véve sem várható.

Ezen utak (önkormányzati mellékutak és az egyéb utak) jelenleg tulajdonképpen csak célforgalmat bonyolítanak – külterületen általában beépítésre nem szánt területek mellett haladnak, ennek ellenére ezen utak mellett is indokolt a levegő- és talajvédelmi szempontokon túl zajvédelmi szempontokat is figyelembe vevő fasorok telepítése a tájlesztetiki szempontokra is figyelemmel.

A meglévő beépítetlen gazdasági területek beépítése és majdani üzemelése sem okoz a korábbi feltételek alapján akkora forgalomnövekedést a település útjain, hogy ebből adódóan zajhatárérték túllépésre és számottevő levegőterhelés növekedésre kelljen számítani.

A tervezett és meglévő belterületi önkormányzati *lakóutakon* a közlekedés csekély, így zajhatárérték túllépés a későbbiekben sem várható.

Vasúti közlekedési zaj- és levegőterhelés:

A vasútvonal Ladánybene közigazgatási területét nem érinti, így a vasúti közlekedésből származó zaj- és levegőterheléssel a településen nem kell számolni.

Vonatkozó előírások:

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, a 93/2007. (XII. 18.) KvVM és a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet előírásai az irányadók a terület beépítésével és a technológiák üzemeltetésével kapcsolatban.

Alátámasztó javaslat:

A tervezett, illetve az övezeti előírások által megengedett beépítések, létesítmények és tevékenységek várható zajterhelő hatása:

Az övezeti előírások által megengedett tervezett létesítmények, tevékenységek várható zajterhelő hatása nem lesz számottevő a megengedett funkciójukból, valamint az övezetek méretéből adódóan.

- A tervezett és meglévő gazdasági területekre a levegővédelmi tervfejezetben ismertetett nem zajos, elsősorban a természeti adottságok teremtetten termelő, illetve kereskedelmi, szolgáltató létesítmények telepítését, turisztikai tevékenység fejlesztését javasoljuk.
- A tervezett létesítmények összes célforgalma nem haladhatja meg a célforgalmat biztosító út jelenlegi forgalmát 20 % - nál nagyobb mértékben, így számottevő többlet zajterhelést sem eredményez. (Ezen megállapítás minden a gazdasági területeken üzemelő létesítményre és a különleges területek üzemelésére is vonatkozik.)
- A lakó és gazdasági terület bővítési területek között – a két területi funkcióban megengedett zajterhelési határérték között 10 dB a különbség – a védendő létesítmények irányában fasorok, illetve a lakóterülettel szomszédos és közeli kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági területek és majorok esetében – ahol lehetőség van rá – a lakóterület felőli oldalon 10-30 m széles

véderdősáv telepítését, vagy ilyen szélességben ültetési kötelezettséget kívánunk előírni, melyek némi puffert biztosítanak a zaj- és levegőterhelés szempontjából. A fasorok, valamint a véderdősávok hangcsillapító hatása, továbbá az övezeti besorolások biztosítják a gazdasági területekről származó zaj – a lakó- és egyes különleges területekre előírt zajterhelési határértékekre történő csillapítását. A véderdősáv méreteinek kialakításánál minden esetben akusztikai méretezés javasolt, hogy elérje a kívánt hatást.

A gazdasági területek irányába, azok közelében a település belterületén nem tervezett lakóterület bővítés hatásterületen belül, illetve védő zöldsáv kialakítása nélkül.

- A közlekedés munkarészben részletezett fejlesztések, valamint a településrendezési terv egyes beépítési előírásai a község döntő részén csökkenteni fogják a zaj- és levegőterhelési értékeket.

Ezen utóbbiak: ahol lehetséges ott a lakóépületek beépítési síkjának minél távolabb építése az úttól, a védendő helyiségek megfelelő tájolása, illetve a védendő helyiségek passzív zajvédelmének a biztosítása megfelelő hanggátlású homlokzati nyílászárókkal és homlokzati falakkal.

Új lakóövezet kijelölése ezen utak irányában hatásterületen belül, illetve védő zöldsávok, véderdősávok védelme nélkül nem történik.

- Az utak menti belterületen meglévő és tervezett beépíthető lakó-, vegyes-, kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági területek nem befolyásolják az átszellőzési viszonyokat, ugyanis ez csak a belterület ÉNy – i, ÉK – i, DK – i és DNy – i részén, valamint a külterületi szakaszokon fordul elő. Ezen túlmenően megfelelő fásítandó védőtávolság tartását javasoljuk előírni az utak mellett mindegyik területi kategória esetében a beépíthető területeken.

Lakóterület bővülés a belterület ÉNy – i, ÉK – i és DK – i szélén, továbbá a belterületen meglévő üres telkek beépítésével tervezett.

Ezen lakóterületek nem érintenek jelentősebb forgalmú közutat (védőfasor védelmében hatásterületen belül) és gazdasági területet sem fasor, vagy ültetési kötelezettséggel biztosítandó véderdő védelme nélkül (meglévő lakó- és mező- és erdőgazdasági területekkel határosak közvetlenül).

(A kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági területek lakófunkció felőli irányában, ahol lehetséges védő fasorok, véderdősáv kialakítása javasolt többek között a zajterhelési határértékek teljesíthetősége érdekében.)

A fentebbi intézkedésekkel a gazdasági területek célforgalmával növelt forgalmi zajterhelés esetén is teljesülnek várhatóan a zajterhelési határértékek.

További a zajvédelmet érintő javaslatok:

- Zaj szempontjából egymást zavaró létesítmények, tevékenységek egymástól távol kerüljenek.
- Indokolt az erdőterületek, valamint az egyéb intenzív zöldfelületek megtartása a zajcsillapító funkciója mellett többek között levegőtisztaság-védelmi szerepe miatt is.
- A közigazgatási területet érintő közutak mentén a zajvédelmi funkciójuk mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsávok, fasorok kialakítása és fenntartása.

A tervezett, megengedett területhasználatokhoz és beépítésekhez kapcsolódó tevékenységek várhatóan meg tudnak felelni a területi funkcióba való besoroláshoz kapcsolódó feltételeknek, mely biztosítja azt, hogy az övezeti előírásoknak megfelelő tevékenységek működésük során – a jelenlegi zajállapotot is figyelembe véve – káros zajterhelést a település közigazgatási területén nem okoznak.

A közúti közlekedésből származó zaj- és rezgésterhelés, valamint levegőterhelés a fenti javaslatok betartásával a jelenlegi és a későbbi beépítési, területhasználati és üzemelési állapotokban várhatóan a jelenlegihez képest általában nem változik, esetleg kis mértékben növekszik várhatóan határérték túllépést nem okozva ezzel.

TERMŐFÖLD- ÉS TALAJVÉDELEM

Megalapozó vizsgálat:

Környezetvédelmi szempontból a termőföld- és talajvédelem kiterjed a földfelszín – különös tekintettel – a talaj, a felszín alatti rétegek, a kőzetek és az ásványok, ezek természetes és átmeneti formái és folyamatai védelmére.

A *talajvédelem* célja a talaj funkcióinak tartós biztosítása, vagy helyreállítása, ennek érdekében a veszélyeztetés, károsítás mérséklése és megszüntetése.

A *termőföld védelméről* a módosított 2007. évi CXXIX. tv. és a hozzá kapcsolódó jogszabályok rendelkeznek, a védett természeti területeken azonban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. előírásait is figyelembe kell venni a területek beépítése, illetve hasznosítása során.

A talaj védelmét szolgáló javaslatok jelentős része egybeesik a felszín alatti vizek védelmében tett javaslatokkal.

Ladánybene térsége a Duna-Tisza közti síkvidék ÉNy – i részén, ezen belül a Kiskunsági-homokvidék ÉK – i területén, a Kiskunsági-homokhátra eső **tájégség** É – i részén helyezkedik el a 114-139 mBf.-i tengerszint feletti magasságon.

A terület enyhe lejtésű a belvízcsatornák felé mutató, fő lejtésviszonya ÉK – ről DNy – i irányú. Az alacsonyabb területek a belvízcsatornák mentén a közigazgatási terület D – i, DNy – i részén találhatóak 114-120 mBf. magasságon, a magasabb területek a közigazgatási terület ÉK – i, É – i részén találhatóak, míg a belterület a közép magas részen (~121-126 mBf.) települt.

A térség talajainak általános jellemzése:

Földtani jellemzők:

Földtani szempontból a talajképző kőzet a közigazgatási terület középső ÉNy – DK – i sávjában a pleisztocén korú lösz és löszös üledék, míg a közigazgatási terület egyéb részein az ugyancsak pleisztocén korú futóhomok.

Mérnökgeológiai szempontból a közigazgatási terület középső ÉNy – DK – i sávjában a lösz, lejtőlösz, míg a közigazgatási terület egyéb részein a futóhomok a jellemző talajtípus.

Genetikai talajtérképek alapján a közigazgatási terület ÉNy – i szélein réti talaj, a DK – i szélein foltokban lápos réti talaj, míg a D – i részeken foltokban humuszos homok talaj, az egyéb fentiekén kívüli területeken pedig futóhomokok fordulnak elő.

Fao talajtérképek szerint a közigazgatási területen általában csernozjom jellegű homoktalajok, míg a terület Ny – i szélén futóhomok talajok fordulnak elő.

A fentiek alapján az alábbi tájtipusok különíthetők el a település közigazgatási területén:

- A közigazgatási terület teljes egészében a „futóhomokos hordalékkúp síkság, szőlő – gyümölcsös és erdőmozaikos kultúrsztyep, közepes és mély talajvízállással” tájtipusba sorolható.
Ezen belül:

- A közigazgatási terület ÉK – i részének tájtipusa a „csernozjomos homoksíkság kertészeti és szántóföldi hasznosítással”.

- A közigazgatási terület DNy – i részének tájtipusa a „félig kötött buckás homokvidék telepített erdőkkel és homokpusztaré-t-maradványokkal”.

Környezetföldtani jellemzők:

Környezetföldtani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények.

Ezt fokozzák – a következő fejezetben részletezendő – a talaj *vízföldtani, vízgazdálkodási* tulajdonságai.

Ezek mellett a ladánybenei talajok szerves anyag tartalma közepes, illetve alacsony, mely kedvezőtlenül befolyásolja a talaj káros környezeti hatásokkal szembeni puffer kapacitását.

Talajlepusztulás szempontjából a közigazgatási terület D – i, DK – i része deflációra hajlamos terület.

A jellemző ÉNy – i széliránynak és a helyenkénti viszonylag kedvezőtlen talajszerkezeteknek, valamint egyes helyeken a parlagon hagyott termőföldeknek köszönhetően, továbbá az út menti védőfásítások eltűnése miatt az igazgatási terület egyes részein előfordulnak időszakosan *deflációra érzékeny* területek.

Ezen területeken *mezővédő erdősávok* és út menti fasorok telepítése javasolt a megfelelő területhasznosítás mellett. Az erdősávok telepítése különös figyelemmel – a növénytermesztési, táj- és természetvédelmi szempontokat is szem előtt tartva – végzendő.

Vízföldtani jellemzők:

A Ladánybene térségi **talajok vízgazdálkodási szempontból** a közigazgatási területen általában az igen nagy víznyelésű és vízvezető képességű, gyenge vízraktározó képességű, igen gyengén víztartó talajok, míg a közigazgatási terület DK – i részén foltokban a gyenge víznyelésű, igen gyenge vízvezető képességű, erősen víztartó, kedvezőtlen vízgazdálkodású, lápos réti talajok, a közigazgatási terület É – i, ÉK – i részein foltokban pedig a nagy víznyelésű és vízvezető képességű, közepes vízraktározó képességű, gyengén víztartó talajok a jellemzőek az egész szelvényben viszonylag egyenletes mechanikai összetétel mellett.

Vízföldtani szempontból a talajvíztároló kőzetek a területen a pleisztocén és holocén kiváló vízvezető képességű homok rétegek.

A rétegvíztárolók a pleisztocén fluvioeolikus homok, kavics rétegek.

Ladánybene közigazgatási területén az alábbi **vízháztartású talajok** találhatóak:

- A közigazgatási terület talajai egyöntetűen az „áteresztő” típusba tartoznak.

Termőföld jellemzők:

Az Unió irányelvek és különböző programok, valamint az erre vonatkozó jogszabályok egyik legfontosabb alapelve az egyre csökkenő **mezőgazdasági termőterületek, termőföldek** védelme. Ezen belül az átlagosnál jobb minőségű termőföldek védelme (művelési ágának megfelelő hasznosítása) élvez prioritást.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. értelmében termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet használni. Külterületen termőföld igénybevételekor a takarékos terület felhasználást kell megvalósítani.

A település területén **sem kiváló, sem pedig jó termőhelyi adottságú szántóterületek nem találhatóak** az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben és a Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint.

A község termőföldet érintő fejlesztései során a termőföld védelmi szempontokat – ennek ellenére – fontos figyelembe venni.

A közigazgatási terület DNy – i, ÉNy – i és DK – i, K – i területei *erdőterület övezetbe* soroltak az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben és a Megyei Területrendezési tervben foglaltak szerint.

A termőföld minőségének védelme érdekében a földhasznosítás során a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást kell folytatni.

A termőföldön történő beruházások építés engedélyezési eljárásába a talajvédelmi hatóságot is be kell vonni. Az építés engedélyezési tervdokumentációban külön munkarészben kell foglalkozni a területen található humuszvagyon védelmével, a letermelés, deponálás és felhasználás módjával.

A mezőgazdasági termőterületeken előnyben részesítendő, támogatandó a környezetkímélő termelési módszerek, a szárazodást és a klímaváltozást figyelembe vevő termelési szerkezetek és technológiák, valamint az ezt elősegítő innovatív módszerek alkalmazása (szárazságtűrő növényfajok telepítése, víztakarékos öntözési módok alkalmazása, stb.) – különös tekintettel arra, hogy Ladánybene területe is a klímaváltozással fokozottan érintett térség övezetébe sorolt a Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint.

A földmozgással járó munkavégzések során:

- A felső humuszos szintet külön kell letermelni és deponálni;
- A földmozgatás, majd a végleges elhelyezés során a külön tárolt humuszos szintet a kiporzás ellen védeni kell (takarással, füvesítéssel, nedvesítéssel);
- Az építési tevékenység befejezésekor a humuszos feltalajt helyben kell legfelső réteggént elteríteni;
- A feleslegben maradó humuszos feltalajt a területről elszállítani csak a talajvédelmi hatóság nyilatkozata alapján szabad.

Földtani képződmények:

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályának adatszolgáltatása szerint Ladánybene közigazgatási területén ***kiemelt védeltségű geológiai képződmény, védendő földtani érték*** nem található.

A településen esetlegesen található **korábban felhagyott anyaggödröket (homok- és agyagbányákat)** a területek későbbi hasznosításának megfelelően rekultiválni szükséges.

A térség talaj- és talajvízszennyezésének jellemzése:

A település területén egyes bezárt kommunális létesítmények területének a kivételével várhatóan örökölt talaj- és talajvízszennyezéssel nem kell számolni.

A településen kommunális létesítmények (szilárd hulladéklerakó telep, folyékony hulladék leürítő hely, állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítmény (állati hulladék-temető)) nincsenek és – egy a 90-s évek elején bezárt és erdősített szilárd hulladéklerakó kivételével – korábban sem voltak, így ehhez kapcsolódóan talaj- és talajvíz szennyezéssel nem kell számolni.

Egyéb a település területén meglévő, megmaradó létesítmények üzemeléséhez kapcsolódóan ismereteink szerint talajszennyezéssel nem kell számolni.

További talajvédelmi szempontú előírások:

- A termőföld minőségének védelme érdekében a földhasznosítás során a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást kell folytatni.
- A termőföldön történő beruházások építés engedélyezési eljárásába a talajvédelmi hatóságot is be kell vonni. Az építés engedélyezési tervdokumentációban külön munkarészben kell foglalkozni a területen található humuszvagyon védelmével, a letermelés, deponálás és felhasználás módjával.
- A földmozgással járó munkavégzések során:
 - o A felső humuszos szintet külön kell letermelni és deponálni;
 - o A földmozgatás, majd a végleges elhelyezés során a külön tárolt humuszos szintet a kiporzás ellen védeni kell (takarással, füvesítéssel, nedvesítéssel);
 - o Az építési tevékenység befejezésekor a humuszos feltalajt helyben kell legfelső réteggként elteríteni;
 - o A feleslegben maradó humuszos feltalajt a területről elszállítani csak a talajvédelmi hatóság nyilatkozata alapján szabad.
- A művelés alóli kivonásokat a beépítés ütemének megfelelően, szakaszosan kell végrehajtani és a munkák megkezdéséig a területet az eredeti művelési ágnak megfelelően kell hasznosítani.

Alátámasztó javaslat:

A tervezett, illetve az övezeti előírások által megengedett beépítések, létesítmények és tevékenységek talajvédelmi szempontú vizsgálata:

A korábbi fejezetben részletezettek szerint termőföld- és talajvédelmi, valamint földtani és ásványvagyon védelmi szempontból a tervezett, megengedett területhasználatokat kizáró tényezők az érintett területeken nincsenek, továbbá ezen területeken örökölt talaj- és talajvízszennyezésről sincs tudomásunk.

Az esetlegesen mégis meglévő talaj és talajvíz-szennyezések a – vizsgálat szempontjából – tervezett létesítményeket és megengedett területhasználatokat és beépítési feltételeket várhatóan nem befolyásolják, azok adott esetben talaj- és felszín alatti vízszennyezési problémák.

Mivel az érintett területen a termőföldek nem kiváló minőségűek, továbbá a térség talajainak egy része deflációra érzékenyek, így a tervezett módosítási területeken várható, az övezeti előírások által megengedett beépítések, a zöldfelületek karbantartása, létesítése várhatóan tovább csökkentik a szélrózsió kedvezőtlen hatásait.

További a talajvédelmet érintő javaslatok:

- A tervezett, megengedett beépítések és területhasználatok során a talaj (és talajvíz) öntisztuló képességét meghaladó mértékű szennyezéssel járó tevékenység megfelelő műszaki védelem nélkül nem végezhető.
- A megtörtént és esetlegesen bekövetkező szennyezések szakszerű ártalmatlanításáról (rekultivációjáról) gondoskodni kell.
- A talajszennyezések megelőzésére fokozott figyelmet kell fordítani a jelentősebb és a kisebb egyéni gazdaságok *műtrágya és vegyszerhasználatának* kiemelt ellenőrzésével.
- A természeti területeken belül a vegyszerhasználat általában csak korlátozottan engedhető meg. Erről részletesen a terület kezelési szabályzata rendelkezik.
- *A talajerő utánpótlásnál* a szalmás szerves trágyát előnyben kell részesíteni a hígtrágyával szemben. (Jelenleg nem üzemel állattartó telep Ladánybenén hígtrágyás technológiával – ismereteink szerint.)

A tervezett, megengedett területhasználatokhoz, beépítésekhez kapcsolódó tevékenységek előírások szerinti végzése esetén a közigazgatási területen káros talajszennyezéssel nem kell számolni, továbbá ezen területhasználatokat, beépítéseket és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket az esetlegesen meglévő talaj- és talajvízszennyezések nem korlátozzák.

VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS VÍZVÉDELEM

Megalapozó vizsgálat:

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben foglaltak szerint Ballószög közigazgatási területét **Országos vízminőség-védelmi terület övezete nem érinti.**

Ezen övezetbe a felszíni és felszín alatti vizek, az emberi fogyasztásra, használatra szánt vizek és a vízkivételi művek, továbbá a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében kijelölt vizek megóvását szolgáló védelem alatt álló területek tartoznak.

Általános vízgazdálkodási szempontú besorolások:

Szennyeződéserzékenységi besorolás:

Ladánybene közigazgatási területének **szennyeződéserzékenységi besorolása: Érzékeny – felszín alatti vízminőség-védelmi – területek** a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet mellékletében foglaltak szerint (a felszín alatti víz védelme szempontjából).

Nitrátérzékenységi besorolás:

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló módosított 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet 2013. szeptember 1-én hatályba lépett módosítása értelmében Ladánybene közigazgatási területén több fizikai blokk került **nitrát-érzékeny** besorolásba.

A fenti rendelet 5. § (1) bekezdés bb) pontja értelmében nitrátérzékeny területen minősül az üzemelő ivóvízbázis kijelölt, vagy lehatárolt védőterülete, bd) pontja értelmében nitrátérzékeny az olyan terület, „ahol a fő porózus-vízadó összlet teteje a felszíntől számítva 50 m-nél kisebb mélységben van”, míg be) pontja értelmében a település belterülete nitrátérzékeny területnek minősül „kivéve ha a felszín alatti víz nitrát tartalma bizonyítottan nem haladja meg az 50 mg/l értéket és ahol a településrendezési terv alapján állattartás folytatható.”

Nitrát-érzékeny továbbá az 5. § (1) bekezdés d), illetve e) pontja értelmében a nagy létszámú, valamint az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás alá tartozó állattartó telepek, valamint az állattartó telephez tartozó trágyatárolók területe.

Megjegyezzük, hogy 2013. augusztus 31-ig ezen rendelet mellékletének B) RÉSZ-ében szerepelt Ladánybene, így közigazgatási területe nitrát-érzékeny területnek minősült.

A nitrát-érzékeny területeken mezőgazdasági tevékenységet folytatóknak mezőgazdasági tevékenységeit a rendelet szerinti cselekvési program, valamint a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak a cselekvési programban meghatározott előírásai szerint kell végeznie.

A felszíni vizek befogadó kategóriái:

A vizsgált térség – a felszíni vizek tekintetében – **a csatornák (nem állandó vízfolyások) a 3. időszakos vízfolyás befogadók területi kategóriába tartoznak** a hatályos többször módosított 220/2004. (VII. 21.) Korm. és a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásai szerint a szennyvizek befogadóba való közvetett és közvetlen bevezetésére vonatkozóan.

(Időszakos vízfolyás: olyan állandó vízhozammal, illetve vízborítással nem rendelkező vízfolyás (így különösen ér, patak, belvízcsatorna), amely időszakosan kiszárad tisztított szennyvíz, illetve használt víz bevezetése nélkül.)

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásai szerinti technológiai és országos vízminőség-védelmi területi kibocsátási határértékeket,

valamint a közcsonnába bocsátható szennyvizek szennyező anyag tartalmának küszöbértékeit a KvVM rendelet mellékletei tartalmazzák.

A település közigazgatási területén **nincs állandó vízfolyás**.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területek kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltak szerint Ladánybene közigazgatási területe **nem tartozik az érzékeny felszíni vízfolyások vízgyűjtő területéhez**.

A felszíni vizek jellemzése:

A terület felszíni vizeinek mennyiségét döntően a csapadékviszonyok és a felszíni viszonyok határozzák meg.

A felszíni vizek minőségét a települési infrastruktúra, a csatornázottság színvonala, illetve a működő ipar befolyásolja. Hatással van a vízminőségre a mezőgazdasági művelés alatt álló területekről bejutó diffúz szennyezés, illetve a települési hulladékgazdálkodás is.

A vízrendezés és vízhasznosítás kérdéseit külön munkarész tárgyalja részletesen.

A felszín alatti vizek jellemzése:

A felszín alatti vizek minőségi szempontból veszélyeztetettek.

A **talajvízkészletek** a település közigazgatási területének középső és Ny – i részén 25-28 m, a közigazgatási terület K – i középső sávjában 17-20 m, míg a közigazgatási terület K – i szélén 10-12 m mélységben a holocén és pleisztocén korú laza összletben találhatók, mely alatt a pleisztocén, majd a Felső-pannóniai és Alsó-pannóniai agyagos-homokos üledéksor következik.

A **terület vízföldtani adottságai** a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A **talajvízszintek** az utóbbi időszakban kezdetben kissé emelkedtek, majd csökkentek, a legutóbbi időben pedig emelkednek.

A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége a korábban végzett talajmechanikai fúrások során, valamint az ásott kutakban észlelt vízszintek alapján – a magasabb területeken -4,00 - -7,00 m, míg a mélyebb területeken -2,00 - -3,00 m (nyugalmi talajvízszint).

Talajvíz-megfigyelő kutak adatai a térségben nem állnak rendelkezésünkre.

A rendelkezésre álló adatok, információk alapján megállapítható tehát, hogy a térségben az átlagos talajvízszint általában viszonylag mélyen helyezkedik el. A talajvízjárásra jellemző, hogy a vízszint sokéves ingadozása közepes, általában 1-2 m közötti.

Ezen – kb. 10-28 m mélységig – kitermelhető **talajvizek minősége** a térségben többek között magas ammónia-, vas- és mangántartalma miatt kifogásolható.

A térségben a **talajvizek áramlásának fő iránya** ismereteink szerint a belvízcsatornák felé, azaz ÉK – ról DNy – i, illetve ÉNy – ról DK – i irányba mutató.

A rétegvizek Ladánybene közigazgatási területén a 17 – 35 m alatt kezdődő mintegy 120-150 m vastag pleisztocén és felső pliocén fluvioeolikus homok, kavics, valamint Felső-pannóniai rétegekben találhatóak.

A rétegvíztárolók vízvezető képessége a közigazgatási területen egyöntetűen jó.

A kitermelhető *rétegvizek (minősége)* vas-, mangán-, ammónia-, arzén- és egyes helyeken metántartalma haladja meg általában a rendeletben előírt értékeket (II. osztályú).

A térségben a *rétegvizek áramlásának fő iránya* K – ről Ny felé mutat.

A felszín alatti vizek szennyező forrásai a felszíni vizeknél ismertettekén túl a házi szennyvizek és az állati trágya helytelen gyűjtése, a palástcementezés nélkül létesített csökutak, stb.

A vízellátás (települési vezetékes és egyedi kutas), vízbázis-védelem, valamint a szennyvízcsatornázás, szennyvíztisztítás, szennyvízelhelyezés kérdéseit külön munkarész tárgyalja részletesen.

A vízvédelem érdekében tett további javaslatok:

Az egyéb *szennyező anyagok* elhelyezésére, földtani közegbe történő közvetlen, valamint felszín alatti vízbe történő közvetlen, illetve közvetett bevezetése a vízügyi hatóság által kiadott engedély, illetve szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

(Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a módosított 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés c., pontja értelmében a közigazgatási területen folytatott egyes tevékenységek nem eredményezhetnek kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a felszín alatti víz, a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke, vagy az annál magasabb (Ab) bizonyított háttér-koncentráció, továbbá az (E) egyedi szennyezettségi határérték, illetve kármentesítés esetén a (D) kármentesítési célállapot határérték jellemez. Ezen határértékek külön rendeletben kerültek meghatározásra.)

Mezőgazdasági területen történő szennyvíz, szennyvíziszap, hígrágya és egyéb szennyező anyagok (nem veszélyes hulladékok) elhelyezéséhez a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály engedélye szükséges a módosított 27/2006. (II. 7.) és a módosított 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendeletek előírásai szerint. (A szennyvíz, szennyvíziszap és hígrágya kihelyezéssel érintett erdő művelési ágú területeket ki kell vonni művelés alól.)

A településen kommunális létesítmények (szilárd hulladéklerakó telep, folyékony hulladék leürítő hely, állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítmény (állati hulladék-temető)) nincsenek és – egy a 90-s évek elején bezárt és erdősített szilárd hulladéklerakó kivételével – korábban sem voltak, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti víz szennyezéssel nem kell számolni.

Az üzemek technológiai szennyvizei – ha szükséges előtisztítás után – a (tervezett) csatornahálózatba köthetők és a tervezett szennyvíztisztító telepre vezetendők, vagy az üzemeltető fogadónyilatkozata birtokában szállítással a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadó helyre (jelen esetben a települési szennyvíztisztító telep fogadó műtárgya) kerülhet.

A közcsonnába és szennyvíz fogadó helyre bocsátható szennyvizek szennyezőanyag tartalmának küszöbértékeit a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 4. számú melléklete tartalmazza, valamint a rendelet előírásait kell alkalmazni a szennyvízcsatornába és szennyvíz fogadó helyre bocsátott szennyvizek kibocsátóinak az egyéb rendelkezések figyelembe vételével.

(Ezen rendelet – csatorna és szennyvíztisztító befogadó esetén – időszakos vízfolyás és egyéb befogadó közt tesz különbséget.)

Csapadékvíz és szennyvíz felszíni vízbe vezetésének minőségi kritériumait 2004. augusztus 5-től a módosított 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, valamint a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásai tartalmazzák. Egyes technológiákra technológiai, míg a technológiai határértékekkel nem szabályozottakra országos vízminőség-védelmi területi kibocsátási határértékek vonatkoznak. Felszíni víz befogadóba előtisztítás nélkül kizárólag tiszta csapadékvíz vezethető.

További vonatkozó előírások:

A közműves ivóvízellátás és a közműves szennyvízelvezetés tekintetében a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény és ezen törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni a korábbiakon túl. Vízvédelem tekintetében a fentiekben túl be kell tartani a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. számú törvény, valamint a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet, valamint a vízgazdálkodás egyes szakmai követelményeiről szóló rendeletek előírásait is.

Alátámasztó javaslat:

A tervezett, illetve az övezeti előírások által megengedett beépítések, létesítmények és tevékenységek vízvédelmi szempontú vizsgálata:

Feltételelesen szennyezett csapadékvizek csak a vonatkozó előírásoknak megfelelő előtisztítást követően kerülnek, kerülhetnek elszikkasztásra a területen, melyet a terület tervezett területhasználatokból adódó hatásokkal szembeni jelentős tűrőképessége, puffer kapacitástartaléka biztosít.

A korábbi fejezetben részletezettek szerint vízgazdálkodási, vízvédelmi szempontból a tervezett, megengedett területhasználatokat kizáró tényezők a módosítással érintett területeken nincsenek.

A módosítási területek tervezett, illetve a megengedett előírások szerinti beépítése a lefolyási viszonyok megváltozását és az egységnyi területen elhelyezendő csapadékvíz mennyiség némi megnövekedését idézi elő.

Ahol a talajok vízgazdálkodási tulajdonságai, illetve a talajvízszintek is lehetővé teszik, törekedni kell a csapadékvizek helyben tartására (elszikkasztás, egyéb hasznosítás).

További szempontok:

- A fentiekben túl a vonatkozó kormányrendelet előírásai az irányadók a kommunális szennyvizeken kívül az egyéb *szennyező anyagok* elhelyezésére, földtani közegbe történő közvetlen, valamint felszín alatti vízbe történő közvetlen, illetve közvetett bevezetése esetén is (pl.: szennyezett előkezelt csapadékvizek elszikkasztása, stb.)
- Az állattartó telepek esetében előnyben kell részesíteni az *almos tartási módot* a hígrágyás megoldásokkal szemben. Állattartó létesítmény csak úgy üzemeltethető, hogy tevékenységével a felszíni és felszín alatti vizeket ne veszélyeztesse, illetve ne veszélyeztethesse.
- A *szikasztásra kerülő csapadékvizek* esetében ugyancsak a vonatkozó kormányrendelet előírásai az irányadók minőségi szempontból. Esetleges szennyezésnek nagy valószínűséggel kitett csapadékvizek előtisztítás nélkül nem szikkaszthatók el.
- *Hulladék, szennyvíz, vagy állattartás hulladékait tartalmazó víz* még tisztítottan sem vezethető élővízfolyásba, csapadékvíz-csatornába, nyílt árokba, illetve felhagyott kutakba.

További a vízvédelmet érintő javaslatok:

- Javasoljuk a beépítésre váró területekre elsősorban víztakarékos technológiák telepítését.
- A beépítésre váró területeken törekedni kell a minél kisebb burkolt felületek alkalmazására és a lehulló csapadékvizek helyben történő elszikkasztására.

A tervezett, megengedett beépítésekhez és terület-felhasználásokhoz kapcsolódó tevékenységek a fenti feltételekhez kötött előírások követelményeinek várhatóan meg tudnak felelni és a talaj csapadékvíz szikkasztó képessége is általában képes a várható igényeket kielégíteni.

Ezáltal biztosított, hogy a közigazgatási területen tervezett és megengedett különböző funkciók működésük során – a jelenlegi vízmennyiségi és vízminőségi állapotokat is figyelembe véve – a felszíni és felszín alatti vizek mennyiségére és minőségére káros hatást nem gyakorolnak.

HULLADÉKKEZELÉS ÉS -ELHELYEZÉS

Megalapozó vizsgálat:

Ladánybene közigazgatási területén keletkező **települési (kommunális) szilárd hulladékok a kecskeméti regionális rendezett szilárd hulladéklerakóra** kerülnek évtizedek óta.

A szervezett szállításra vonatkozó kötelező közszolgáltatást csak 1998-ban vezették be a településen. (1998 után az első időszakban az örkényi lerakóra, majd Iszákra szállították a hulladékokat.)

A rendezett hulladéklerakó a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő műszaki védelemmel került kialakításra.

A települési szilárd hulladékok szállítását a DTkH Nonprofit Kft. (6000 Kecskemét, Kisfái tanya 248. 0737/12 hrsz.) végzi közszolgáltatás keretében.

Ladánybene közigazgatási területén jelenleg nincs és – egy a 90-s évek elején bezárt és erdősített szilárd hulladéklerakó kivételével – **a korábbiakban sem volt kijelölt szilárd hulladék lerakó.**

Ezen lerakóról nem rendelkezünk sem a kialakításra, sem az üzemeltetésre vonatkozó adatokkal, jelenleg már a létesítménynek a nyoma sem található meg.

A Ladánybenét is érintő **Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási Rendszer** a társulást alkotó települések komplex hulladékgazdálkodási problémáját kezeli.

A településnek **folyékony hulladék leürítő helye nincs és korábban sem volt.**

A település közigazgatási területén jelenleg **nincs és a korábbiakban sem volt kijelölt építési törmeléklerakó**, így a település mentes ennek esetleges környezeti hatásaitól.

A település területén keletkező csekély mennyiségű építési törmelék 1998-tól a kecskeméti regionális szilárdhulladék kezelő telepre szállítják.

A 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet értelmében az **építési-bontási hulladékok** elhelyezésével az építtetőnek kell elszámolnia. Az ilyen típusú hulladékokat engedéllyel rendelkező kezelőnek kell átadni és ezt a használatbavétel során igazolni kell, vagy a kecskeméti hulladékgyűjtő udvarba is beszállítható.

A településnek **állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.)** nincs és a korábbiakban sem volt.

A település közigazgatási területén keletkező állati tetemeket bejelentés esetén az ATEV házhoz menve azonnal elszállítja feldolgozó, megsemmisítő telephelyére, így elhelyező, tároló létesítmény kialakítására nincs szükség.

A kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője, valamint a 45/2012. (V. 8.) VM rendelet szerinti állati melléktermék gyűjtő-átrakó telep, valamint egyéb települési állati melléktermék gyűjtőhely,

továbbá állati mellékterméket kezelő és feldolgozó üzem Ladánybene közigazgatási területén nem kerül kialakításra, illetve ilyen létesítményeknek a rendezési terv nem kíván helyet biztosítani.

A településen **a biológiailag lebomló hulladékokat:** kerti hulladékokat (fű, virág, lágyszárú növény, falevél, ágnyesedék) a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés keretében gyűjti a DTkH Nonprofit Kft., melyet aprítás és komposztálás után komposztként értékesítenek.

A településen egyéb biológiai (udvari hulladék (fűreszpor, faforgács, száraz szalma), valamint konyhai hulladék (zöldség- és gyümölcsmaradvány, tojáshéj, növényi származék, ételmaradék) gyűjtés nem történik.

A Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Programban foglaltak szerint a rendszert alkotó különböző hulladékkezelő és -elhelyező létesítmények közül (a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés mellett) Ladánybene területén **1 db hulladékgyűjtő sziget üzemel** a Polgármesteri Hivatal mögött, ahol jelenleg csak üveghulladékot gyűjtenek.

A hulladékgyűjtő sziget úgy került, kerülhet elhelyezésre lakóövezetben közterületen, kereskedelmi egységek közelében, hogy alkalmas legyen a gyalogosan történő megközelítésre.

A gyűjtősziget egy olyan nyílt terület, ahol az újrahasznosítható hulladék szelektív gyűjtéséhez konténerek állnak rendelkezésre, amelyek az itt összegyűjtött hulladék rövid idejű tárolására is szolgálnak.

A konténerek eltérő színei és jelölései elősegítik a behelyezhető hulladék azonosítását.

Az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendeletben, valamint a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és kapcsolódó rendeleteiben foglalt előírásokat kell figyelembe venni ezen, illetve a további esetlegesen kialakítandó hulladékkezelő létesítmények létesítésével, kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatosan.

Egyéb hulladékkezelő, illetve -gyűjtő létesítmény a tárgyi témához kapcsolódó tanulmányok és szóbeli tájékoztatás elképzelései szerint nem létesül Ladánybene közigazgatási területén.

A közszolgáltatói hatáskörbe tartozó települési hulladékkezeléssel, hulladékgazdálkodással kapcsolatos előírásokat a hulladékról szóló törvényben foglaltak alapján a *közszolgáltatói hulladékgazdálkodási terv* tartalmazza.

A település területén bevezetésre került a **házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszere** a vonatkozó törvény és rendeletek előírásai szerint, mely a szigetes rendszernél várható nagyobb hatékonysága miatt az újrahasznosítható hulladékok visszaforgatásával, a lerakásra kerülő hulladék mennyiség csökkenésével a környezetkultúra fejlődését elősegíti.

Ezen túlmenően évente 2 alkalommal rendelhető **házhoz menő lomtalanítás** a közszolgáltatótól.

Továbbá az Önkormányzat tervezi **évente egyszer elektronikai hulladékgyűjtés szervezését** is.

Tervben van továbbá a Hivatal épülete mögött **használt étolaj gyűjtő edény telepítése** is az üvegyűjtő konténer mellett.

Ladánybene területén a kommunális hulladék **szervezett gyűjtése (a hulladékszállítás)** megoldott. A településen a *DTkH Nonprofit Kft.* (6000 Kecskemét, Kisfái tanya 248. 0737/12 hrsz.) végzi a hulladék elszállítását.

Ezen cég korábban az iszáki, jelenleg pedig a kecskeméti lerakóra szállítja a település szilárd hulladékait – a hulladékgyűjtésre vonatkozó – közszolgáltatás keretében.

A szervezett hulladékgyűjtést (hulladékszállítást), közszolgáltatás keretében a település egészére (tervezett bővítési területeire is) ki kell terjeszteni.

Ipari termelési hulladékok a településen jelenleg nem jelentős mennyiségben keletkeznek a kevés és nem jelentős termelési hulladékot előállító termelő üzem miatt.

A gazdasági területeken ennek megtartása érdekében továbbra is a hulladékszegény és fajlagosan kevesebb alapanyagot felhasználó technológiák üzemelését és telepítését szorgalmazzuk esetleg az újrafelhasználás és újrahasznosítás arányának növelésével.

A csomagolási hulladékok kezelésére, hasznosítására vonatkozó előírásokat „a hulladékról” szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben kapott felhatalmazás alapján „a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről” szóló 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet tartalmazza jelenleg.

Ipari veszélyes hulladékok jelenleg Ladánybene területén jelentős mennyiségben ugyancsak nem keletkeznek.

A nagyobb veszélyes hulladék kibocsátó telephelyek a faipari üzemek és az autószerelő műhely.

A közigazgatási területen sem veszélyes hulladék lerakó, -kezelő, -ártalmatlanító létesítmény, sem pedig veszélyes hulladék égető nem működik.

A veszélyes hulladékok keletkezésével, gyűjtésével, szállításával, ártalmatlanításával kapcsolatos előírásokat, a hulladékok jegyzékét, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeket, stb. országos jogszabályok (a 225/2015. (VIII. 7.) Korm., a módosított 72/2013. (VIII. 27.) VM, a 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet, stb.) tartalmazzák.

Hulladékkezelési tevékenység – ha törvény, kormányrendelet, vagy miniszteri rendelet ettől eltérően nem rendelkezik – kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető.

A néhány mezőgazdasági üzem ellenére, illetve a csökkenő állatlétszám miatt a **mezőgazdasági hulladékok** mennyisége nem jelentős a területen.

A település állattartó telepein keletkező *almos trágyát* a mezőgazdasági területeken hasznosítják.

A távlatban létesülő üzemek kapcsán felhívjuk a figyelmet a következőkre: A hígtrágyával szemben – annak potenciális környezetkárosító volta miatt – az almos tartási mód élvez prioritást.

A hulladékgazdálkodási tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó előírásokat jelenleg a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és a végrehajtására kiadott rendeletei tartalmazzák.

A fentieken túl be kell tartani Ladánybene Község Önkormányzatának képviselő testülete által elfogadott *helyi rendeleteket* (a hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 12/2013. (X. 28.) Ök. számú, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás helyi szabályairól szóló 1/2015. (II. 27.) Ök. számú, valamint a hulladékról szóló törvény előírásai szerint az Országos **Hulladékgazdálkodási Terv és Megelőzési Program, a területi hulladékgazdálkodási terv és megelőzési program, valamint a DTkH Nonprofit Kft. közszolgáltatói hulladékgazdálkodási tervében** foglalt előírásokat is.

A területi hulladékgazdálkodási tervben és megelőzési programban szükséges foglalkozni a szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztésének lehetőségeivel, feltételeivel – beleértve az építési és bontási hulladékok, valamint a háztartási eredetű veszélyes hulladékok (étolaj, szárazelem, elektronikai hulladékok, stb.) gyűjtési/hasznosítási/elhelyezési lehetőségeit, továbbá a helyi hasznosítási eljárások alkalmazási lehetőségeit (pl.: biomassa fűtési rendszer, intézményi komposztálás, stb.) a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 7. §-ban foglaltak figyelembevételével.

Alátámasztó javaslat:

A tervezett, illetve az övezeti előírások által megengedett beépítések, létesítmények és tevékenységek hulladékgazdálkodási szempontú vizsgálata:

A gazdasági területekre javasoljuk hulladékszegény technológiával üzemelő tevékenységek (esetleg az újrahasznosítás arányának növelésével) telepítését.

A hulladékok gyűjtése kizárólag a talaj és a felszín alatti víz szennyezését kizáró módon történhet a telephelyeken, illetve létesítményekben.

A tervezett módosítások a településen keletkező hulladékok mennyiségében és minőségében jelentős változást nem fognak okozni, a keletkező hulladékok a hatályos jogszabályok szerinti környezetveszélyeztetést kizáró módon történő kezelésére a település megfelelő szerződött kapacitásokkal rendelkezik.

További a hulladékkezelési és elhelyezési szempontokat érintő javaslatok:

- A keletkező veszélyes hulladékok gyűjtése az egyes létesítmények területén belül oldandó meg szakszerűen kialakított gyűjtőhelyeken, míg ártalmatlanítása a közigazgatási területen kívül arra engedéllyel rendelkező cég, vagy magánszemély telephelyén történhet.

A tervezett, megengedett beépítésekhez és terület-felhasználásokhoz kapcsolódó tevékenységek a fenti feltételekhez kötött előírások követelményeinek várhatóan meg tudnak felelni és a rendezett települési hulladéklerakó kapacitása is képes a várható igényeket kielégíteni.

Ezáltal biztosított, hogy a közigazgatási területen tervezett, megengedett különböző funkciók működése során a hulladékgazdálkodással és hulladék-elhelyezéssel kapcsolatosan környezetvédelmi szempontból káros hatások nem keletkeznek a településen és a térségben.

FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

A község környezeti konfliktusai nagy részének a háttérében a lakó, illetve a termelő, szolgáltató funkciók térbeli elrendezésének problémái állnak. Ehhez kapcsolódnak az egyéb hatótényezők (közúti közlekedés levegő- és zajterhelése, stb.).

Az egészséget befolyásoló környezetszennyezés, környezeti konfliktusok egyes tényezői csökkentek, míg mások növekedtek, összességében azonban továbbra is csekély terhelést jelentenek.

Az üzemi tevékenységekből származó zajterhelés ott okoz jelentős problémát, ahol a gazdasági területekre rátelepültek a lakóterületek, illetve bizonyos utak egyik oldalán gazdasági terület, másik oldalán lakóterület található mindenféle védő zöldsávok megléte nélkül, valamint a gazdasági területek között is találhatóak nem elhanyagolható kiterjedésű lakóterületek.

EGYEBEK

Ladánybene területén létesítendő – az egyes övezeti előírásoknak megfelelő – **jelentősebb beruházások** tervezésekor, létesítésekor, üzemeltetésekor és felhagyásakor figyelembe kell venni a **környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról** szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet előírásait.

A településrendezési tervben foglaltak szerint megvalósuló létesítmények megvalósítása és üzemelése, illetve a területhasználatok során **országhatáron áttérjedő jelentős, káros környezeti hatások** nem származnak.

Mivel a településrendezési tervben foglaltak megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatások és azok változása a jelenlegi állapothoz képest nem lesz jelentős, így nem tartjuk indokoltnak a tervben a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. sz. mellékletének 6. pontja szerinti további **monitorozásra** javaslatot tenni.

Kecskemét, 2021. szeptember hó.

Csuvár Gábor